

REPOROD

www.sindikat-preporod.hr

Riječ
predsjednika

Memo- randum

iliti podsjetnik je svaki dokument kojim se potvrđuje dogovor ili bilježi neki događaj. Na ovim se našim stranama riječ najčešće povezivala s dokumentom SANU-a i Dobricom Čosićem, piscem i političarom čija uloga u nastanku ovog dokumenta nije dokraja razjašnjena. Odnedavno ova će se riječ povezivati i s hrvatskim premijerom Andrejem Plenkovićem koji je dokument čijim nazivom dominira ova riječ ponudio sindikatima na potpisivanje. Onima u javnim i onima u državnim službama. Istovjetan i istodobno. Ponuda je uslijedila kao odgovor na više pojedinačnih sindikalnih zahtjeva za povećanjem plaće, a oni su posljedica dugotrajnog obezvrjeđivanja cijene rada u javnom i državnom sektoru i premijerove odluke da udovolji zahtjevima liječnika za povećanjem plaća.

Sve ono što je uslijedilo 5. lipnja zakuhalo se 11. travnja kada je pao dogovor između Vlade i predstavnika liječničkih udruga. Kada su ostali sindikati vidjeli da su im Dodatkom I. svezane ruke po pitanju povećanja osnovice, za povišicu plaće nastojali su se izboriti na drugom mjestu – kroz pregovore za granske kolektivne ugovore. Zahtjev za isplatom 10-postotnog dodatka na plaću u suštini je pokušaj povratka na „tvorničke postavke“, odnosno na stanje prije 11. travnja. Sindikatima se doslovce sve, ama baš sve, poklopilo - od predizbornog očijukanja s potencijalnim glasačima i dobrog, zahvaljujući inflaciji, punjenja državnog trezora, preko postojanja pretpostavki za organizaciju zakonitog štrajka, do rasta plaća u privredi i izostanka međusindikalnih prijevora.

Plenković je sindikalistima ponudio manje od onoga što su oni prethodno zahtijevali, a više od prihvatljivog minimuma. Vođeni onom narodnom da je bolje vrabac u ruci nego golub na grani, a ponajviše sumnjom u vlastiti akcijski potencijal, premijerovu su ponudu sindikalisti dočekali uglavnom s odobravanjem. Protivili su joj se, dosta mlako, tek predstavnici onih s najvišim plaćama jer nemamo, bože moj, svi jednake želuce, kako je ustvrdila jedna od onih koja je proturječila Velikom šefu. Premijer jedva da se osvrnuo na moju primjedbu da bi ponudi trebalo dati obilježja kolektivnog ugovora.

Plenkovićevim se Memorandumom ne daje, sam je imao potrebu na latinskom poentirati onom *Bis dat, qui cito dat*, onoliko koliko su sindikati tražili, nego im se nudi ono na što su, a to je očito i prethodno usuglašeno s odabranima, spremni pristati. Osim što se daje manje od onoga što je traženo, ne daje se svima jednako čime se premijer predstavlja sindikalnijim od sindikata i još ih dodatno dijeli. Međusobno i unutar sebe. A ovo jest za najvišeg predstavnika izvršne vlasti dobitnička pozicija. *Jest da je to nešto koštalo*, razmišlja Plenković, *Primorac će malo mrmljati ali će ga to već proći, a na kraju će nas ovakav mir sa sindikatima koštati sigurno manje nego mir poslije svakojakih kravala. Uostalom, ionako je ostanak na vlasti jedini aršin kojim se mjeri svaki moj potez* – zadovoljno zaključuje premijer.

I tako su sindikati još jednom pobijedili, a da su dobili manje od onoga što su tražili, na što imaju pravo i što su neki drugi već prethodno dobili. Do Memoranduma nisu došli pregovorima i pritiskom te isti nije, kako bi to Dobročinitelj rekao, „obvezujućeg karaktera“. Njihov trijumf podsjeća na situaciju u kojoj se našao Pir, kralj Epira, koji je nakon pobjede protiv Rimljana u bitki kod Askula ustvrdio: „Još jedna takva pobjeda i mi smo izgubljeni“. Tog kišnog prijepodneva, dok su sijevali blicevi u foajeu NSB-a, davale se i odobravale slavo-dobitne izjave, nije mi od neke pomoći bila ni Krležina rečenica koju sam prije nekoliko tjedana prepisao u rokovnik i više puta toga jutro ponavljao u sebi: „Bio sam prilično sam, ali osamljenost još uvijek nije dokaz da čovjek nema pravo.“

PRIVREMENI DODATAK NA PLAĆU ZA 219 TISUĆA RADNIKA

Premijerov odgovor na sindikalne zahtjeve

Premijer je, odgovarajući sindikatima na njihov zahtjev o isplati dodatka, ponudio isplatu „privremenog dodatka s trajnim učinkom“. Od 244 tisuće radnika u državnim i javnim službama, dodatak bi na plaću primilo njih 219 tisuća. Bez dodatka bi ostali samo radnici s koeficijentima višim od 1,867. Ovaj bi se dodatak isplaćivao u drugoj polovici godine. Najavljena je i isplata ovogodišnjeg regresa. Svim će radnicima regres biti isplaćen u iznosu od 300 eura

Kada je u petak 2. lipnja oko podneva sindikatima stigao poziv za sastanak s premijerom u ponedjeljak 5. lipnja, moglo se s priličnom sigurnošću predvidjeti njegov ishod. Sastanak, nazvan konzultativnim, sazvan je kako bi se sindikatima odgovorilo na njihove zahtjeve koje su uputili Vladi u pregovorima za granske kolektivne ugovore. Školski su sindikati još 9. svibnja zahtijevali ugovaranje dodatka na plaću u vrijednosti 10 posto plaće. Istovjetno su od Vlade zahtijevali i sindikati medicinskih sestara, dok je Nezavisni sindikat znanosti i visokog obrazovanja tražio dvostruko veću povišicu.

Ponuda

Da nije bilo dodatnih tema, ponajprije nezadovoljstva pojedinih sindikalista odlukom Ustavnog suda o neustavnosti odredbi Zakona o radu kojima se uspostavlja razlika član/nečlan, radilo bi se o najkraćem sastanku Andreja Plenkovića s pred-

stavnicima sindikata javnih i državnih službi. Uz predsjednika Vlade na sastanku su sudjelovali i resorni ministri Fuchs, Beroš, Piletić, Malenica, Obuljen Koržinek, Primorac i Filipović.

Premijer je, odgovarajući sindikatima na njihov zahtjev o isplati dodatka, ponudio isplatu „privremenog dodatka s trajnim učinkom“. Od 244 tisuće radnika u državnim i javnim službama, dodatak bi na plaću primilo njih 219 tisuća. Bez dodatka bi ostali samo radnici s koeficijentima višim od 1,867. Radnicima s najnižim plaćama, odnosno svima kojima je koeficijent niži od 1,100, dodatak bi iznosio 163,62 eura u bruto iznosu. Radnicima s koeficijentima u rasponu od 1,100 do 1,523 dodatak bi iznosio 130,89 eura u bruto iznosu. Dodatak od 98,17 eura u bruto iznosu isplatio bi se radnicima čiji se koeficijenti kreću u rasponu od 1.530 do 1.867. Ovaj bi se dodatak isplaćivao u drugoj polovici godine, zaključio je Plenković i dodao: Dvojbu o visini regresa koji ćemo isplatiti ove

godine, a zbog odluke Ustavnog suda, razriješili smo tako da svima isplatimo 300 eura.

Prve reakcije

Nakon što su se na ponudu Vlade osvrnuli Sanja Šprem, Dubravko Jagić, Ivan Malenica Nada Lovrić, Željko Stipičić, Vilim Ribić, Renata Čulinović-Čaić, Stjepan Topolnjak, Zdravko Lončar, Matija Krofelin i Marko Primorac, premijer je prihvatio dvije sugestije: Dodatak će se započeti isplaćivati s plaćom za lipanj (Lovrić) i on neće proizlaziti samo iz Odluke Vlade, nego će njoj prethoditi Sporazum sa sindikatima (Stipičić). Vlada ne prihvaća prijedloge prema kojima bi se Dodatak u nešto manjem iznosu isplatio i onima s najvišim plaćama u zdravstvu, znanosti i visokom obrazovanju (Ribić i Čulinović-Čaić).

Iako je to od njega zatraženo od stane nekolicine sudionica i sudionika sastanka (Šprem, Jagić i Ribić), premijer se nije želio osvrnuti na odluku Ustavnoga suda o ukidanju

odredbi Zakona o radu koje se odnose na razlikovanje člana i nečlana. „Ne želim komentirati nešto što nisam uspio još pročitati” – riječi su premijerove kojima je otklonio mogućnost da se na sastanku raspravlja o idućim koracima koje će eventualno poduzimati sindikati ili Vlada.

Izjašnjavanje i potpisivanje

Na kraju sastanka zaključeno je da će Vlada Odluku o isplati dodatka donijeti na sjednici koja će se održati 15. svibnja, a da će donošenju Odluke prethoditi potpisivanje Memoranduma o razumijevanju između Vlade i sindikata u javnim i državnim službama. Odluku o potpisivanju Memoranduma sindikati će donijeti na tijelima ili nakon izjašnjavanja članstva. Izjašnjavanje članstva Sindikata Preporod provodit će se 12. i 13. lipnja.

Nakon što je iz Vlade sindikatima stigao prijedlog Memoranduma, uslijedilo je donošenje odluka o njegovu prihvaćanju. Preporod je opet, deveti puta od posljednje skupštine, proveo izjašnjavanje

članstva. Prethodno su povjerenice i povjerenici upoznati s načinom provođenja izjašnjavanja, a članstvo sa sadržajem dokumenta i mogućim posljedicama izjašnjavanja. Malo je vremena bilo za kvalitet-

nije upoznavanje članova s posljedicama potpisivanja. Manjak vremena za informiranje i provođenje izjašnjavanja u posljednjim nastavnim danima - pridonijeli su nešto slabijem odazivu. Od 432 podružnice izjašnjavanje je provedeno u njih 384. Izjasnilo se 6 577 članica i članova, što je manje nego na prošlom izjašnjavanju kada se izjasnilo 7 308 članica i članova ili na izjašnjavanju u listopadu prošle godine kada se izjasnilo 7 213 članica i članova. Ponovno, kao i na izjašnjavanju u svibnju o prihvaćanju Dodatka II.TKU-u, članstvo se opredijelilo za prihvaćanje. Moguće da je na ovakav rezultat utjecala i slabija izlaznost. Preporod je 15. lipnja, zajedno s još 10 sindikata iz javnih službi i 2 sindikata koji djeluju u državnim službama, potpisao Memorandum o razumijevanju.

Milan Novačić

PRENOSIMO IZ NOVOG LISTA STIMULIRANJE NAJBOLJIH DRŽAVNIH SLUŽBENIKA

Šefova dobra ocjena diže plaću do tri posto

Znatno više od onih koji će biti nagrađeni za iznimne rezultate, zaposlenike u državnoj upravi i javnom sektoru zanimat će ocjene koje im daje njihov šef, jer će o njima ovisiti bodovi koje će skupljati tijekom radnog staža, pa u konačnici i visina njihove plaće. Naknadno će se donijeti i pravilnici po kojima će se ocjenjivati rad svakog zaposlenog, po kojem će on zarađivati bodove i ovisno o tim bodovima će mu, uz naknadu za staž, dodatno rasti plaća

Novi Zakon o plaćama državnih i javnih službenika i namještenika trebao bi popraviti kaos koji vlada u plaćama što se isplaćuju iz državnog proračuna uz stotine koeficijenta i dodataka, ali je najavljeno i da će država konačno svoje najbolje zaposlenike nagrađivati bonusima i da će o tome kako netko radi svoj posao, odnosno kakve ocjene skuplja, ovisiti i kako će mu kroz godine rasti plaća.

Što se tiče bonusa, košara iz koje će se novac dijeliti nije osobito bogata, više od 200 tisuća zaposlenih u državnoj upravi i javnom sektoru, što ne uključuje vojsku, tajne službe i konzularna predstavništva, mogu računati da će kroz bonuse godišnje ukupno dobiti 12 milijuna eura, i to već od sljedeće godine. Naime, u Prijedlogu zakona o plaćama državnih i javnih službenika i namještenika što ga je Vlada objavila na savjetovanju, navodi se da će se na nagrade za iznimna postignuća moći godišnje potrošiti 0,2 posto ukupnog godišnjeg troška plaća koje se isplaćuju iz državnog proračuna, što je 12 milijuna eura.

Objava nagrade

O tome koji će se rezultati smatrati iznimnim postignućima propisat će čelnik svakog tijela, a on će na kraju godine odlučivati i tko je ispunio te kriterije i tko može dobiti jednokratnu naknadu. Ona za jednog službenika može iznositi najviše do neoporezivog iznosa novčane nagrade za radne rezultate, odnosno do 995,43 eura. Kad bi čelnici u državnoj upravi odlučili iskoristiti taj maksimalni iznos po zaposleniku, mogli bi za iznimna postignuća nagrađiti nešto više od 12 tisuća zaposlenih u javnom sektoru, što je oko pet posto ukupnog broja svih zaposlenih.

– Najmanji iznos novčane nagrade nije propisan, što znači da novčane nagrade

mogu biti utvrđene u različitim iznosima, ne moraju se nužno isplaćivati u najvećem neoporezivom iznosu. Čelnik tijela se može opredijeliti za niži iznos nagrade, ako želi nagrađivati veći broj službenika i namještenika, navodi se u Vladinom objašnjenju.

Zanimljivo je da zakon propisuje da se na mrežnim stranicama objavi popis onih koji su nagrađeni za iznimne rezultate, što će svima koji su zaposleni u određenoj instituciji dati priliku da procjenjuju je li neki službenik nagrađen doista zbog svog rada ili zato što ga čelnik smatra podobnim.

No, znatno više od onih koji će biti nagrađeni za iznimne rezultate, zaposlenike u državnoj upravi i javnom sektoru zanimat će ocjene koje im daje njihov šef, jer će o njima ovisiti bodovi koje će skupljati tijekom radnog staža, pa u konačnici i visina njihove plaće. Prvi put to će omogućiti i onim službenicima sa srednjom stručnom spremom da im plaća kroz godine raste ovisno o njihovom

radu, a ne samo zbog dodatka od 0,5 posto na staž ili zato što država povećava osnovicu.

Natjecanje u marljivosti

Plaća će naravno i dalje ovisiti o osnovici i koeficijentu za određeno radno mjesto, a svi bi se državni i javni službenici trebali smjestiti u 16 razreda, s time da će koeficijenti biti u rasponu od 0,9 do osam. Kako će se vrednovati koje radno mjesto ovisit će o pravilnicima koji će se donijeti naknadno.

Naknadno će se donijeti i pravilnici po kojima će se ocjenjivati rad svakog zaposlenog, po kojem će on zarađivati bodove i ovisno o tim bodovima će mu, uz naknadu za staž, dodatno rasti plaća. Vlada uvodi pet ocjena, izvrstan, naročito uspješan, uspješan, zadovoljava i ne zadovoljava. Onaj tko dobije najveću ocjenu, može računati na šest bodova u jednoj kalendarskoj godini, ocjena naročito uspješan donosi četiri boda, uspje-

šan dva boda, zadovoljava ne donosi bodove, a nakon ocjene ne zadovoljava – slijedi otkaz.

Skupljanje bodova znači veću plaću pa, primjerice, tko skupi 12 bodova može računati na rast od tri posto, a za to je potrebno dvije godine biti izvrstan, ili tri godine biti naročito uspješan, ili šest godina biti uspješan. Veću plaću za 15 posto donosi 60 bodova, odnosno deset godina u kojima je netko izvrstan ocijenjen ili 15 godina u kojima je bio naročito uspješan. Ipak, znatno je to brži rast plaće nego onaj koji donose godine staža, jer za rast od 15 posto treba skupiti 30 godina staža. Plaća na osnovi ocjenjivanja može rasti najviše 30 posto i za nju je potrebno skupiti 120 bodova, odnosno 20 godina ocjene izvrstan ili 30 godina ocjene naročito uspješan. Onaj tko je cijeli svoj radni vijek bio tek uspješan trebao bi raditi 60 godina da bi dobio dodatak od 30 posto, a što je nemoguće.

Izvrstnih najviše pet posto

Broj onih koji mogu dobiti najveće ocjene je ograničen, najveću ocjenu može dobiti samo pet posto zaposlenih, drugu najveću njih 15 posto, što znači da država računa na to da među svojim zaposlenicima ima petinu onih koji su izvrstni ili iznimno uspješni.

Ta ograničenja broja službenika koji mogu dobiti najvišu ocjenu Vlada objašnjava time da želi izbjeći praksu da se svi ili velika većina službenika i namještenika ocijeni najboljom ocjenom, jer bi to bilo krajnje neobjektivno ocjenjivanje, a ujedno i fiskalno neodrživo. Procjena je da će državu ovaj dodatak na plaću godišnje koštati 170 milijuna eura, a kako će se taj novac dijeliti, ovisit će o čelnicima svakog pojedinog tijela, odnosno ocjenama koje daje svojim suradnicima.

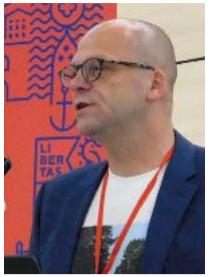
Jagoda Marić

TRAGOM JEDNE „SPORNE” ODLUKE

O ustavnom sudu i sindikalnoj solidarnosti za 50 eura

Piše Viktor Gotovac

Suhoparnim, pravničkim leksikom Ustavni sud Republike Hrvatske je dana 23. svibnja donio odluku u predmetima U-I-242/2023, U-I-1050/2023, U-I-1399/2023 i U-I-1944/2023. Odluka je, s cjelovitim obrazloženjem, objavljena 1. lipnja. No stvar je „malo” starija.

Što je bilo prije sudske odluke? Bili su Dodatak II. Temeljnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama i Dodatak II. Kolektivnom ugovoru za državne službenike i namještenike, oba potpisana 19. svibnja i objavljena u Narodnim novinama 58/23. U tim je dodacima ugovoreno da će regres za 2023. godinu za članove sindikata koji su pregovarali o tim dodatcima biti 50 eura viši od onog za ostale radnike. Slično je već ranije ugovoreno kod poslodavca Eurocable Group d.o.o. Ali, stvar je još starija.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o radu, donesenom 16. prosinca 2022. godine, objavljenom u Narodnim novinama 151/22; ozakonjena je mogućnost da se određena materijalna prava različito, povoljnije, ugovore za članove sindikata koji su pregovarali o kolektivnom ugovoru u odnosu na druge radnike. Ali ni to nije početak, stvar je još „malkice” starija...

I, tako, mogli bismo se vraćati do Odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske u predmetu U-I-2766/2003 o ukidanju zakona od 24. svibnja 2005. godine, koja donesena povodom uvođenja „doprinosna solidarnosti” člankom 53. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o radu iz 2003. godine. I, ustvari, upravo je u tome stvar. Posljednjih dvadeset-trideset godina neki se sindikati ponajprije bave time što učiniti s nečlanovima sindikata, onima koji ne participiraju u radu sindikata, možda čak niti u sindikalnim akcijama, a koriste sva prava koja sindikati ugovore, pardon izbore, sindikalnim

Ako je pitanje statusa člana i nečlana sindikata krucijalno, jedino mjesto da se ono riješi jest Ustav. Stručno i znalački precizno. Sve drugo je stvar nestruke i demagogije. I neće proći. A s rješenjima kojih se domisle neki sindikalisti u dogovoru s nekim političarima, nažalost, sindikati će se samo kompromitirati oko onog što bi im trebalo biti ključno – solidarnosti!

djelovanjem i ugovore u kolektivnim ugovorima. Naravno, riječ je o ozbiljnom pitanju, osjećaju članova sindikata da oni izdvajaju iz svoje plaće iznos članarine, da se izlažu sudjelovanjem u sindikalnim aktivnostima i akcijama, a oni drugi, nečlanovi sindikata, „uberu” plod tuđeg rada. Mogu razumjeti da to kod članova sindikata stvara osjećaj nepravednog odnosa prema njima, ali...

Previše ali

Krenut ću nasumično. Je li uređenje tog pitanja ključno pitanje sindikalizma? Može li se stvar i drugačije sagledati – nečlanovi sindikata nemaju mogućnost niti na koji način sudjelovati u uređenju nekih svojih prava jer je kolektivno pregovaranje ekskluzivno pravo sindikata.

Ali, ima li smisla i potrebe ljude koji ne žele biti članovima sindikata na neki način usmjeravati u sindikat samo zbog financijskog probitka – želite li u sindikatima takve članove?

I kome je u aktualnom slučaju palo na pamet diferencirati članove reprezentativnih u odnosu na nereprezentativne sindikate – u uvjetima pluralizma sindikalnog predstavljanja zaključiti članove nekih manjih sindikata koji također plaćaju članarinu, sudjeluju u sindikalnim aktivnostima i akcijama, često su i „radikalniji” u zahtjevima i očekivanjima?

Kome je u ovom slučaju palo na pamet uvesti mogućnost da se od članstva u sindikatu „zarađuje”, jer bi članovi sindikata mogli od poslo-

davca dobiti dvostruki iznos prosječne godišnje sindikalne članarine, dakle povrat uplaćenog i još „pride”?

Mogu i dalje: sve i kada bi država više plaćala članove sindikata u javnom sektoru, što mislite koliko je realno da poslodavci u privatnom sektoru sindikatima „povećavaju” članstvo i snaže ih? Konačno, bi li to bilo prirodno, to da poslodavci „nagrađuju” članove sindikata? Ili, možda još bolje, od čega bi sindikati morali odustati da im poslodavci to plate? Od povećanja plaća, nečeg skupljeg i važnijeg?

Pravni argumenti

A, sad, pravni argumenti. Još je u odluci Ustavnog suda kojom je ukinut „doprinos solidarnosti” u uređenju našeg Ustava utvrđen sadržaj negativne dimenzije slobode udruživanja, tzv. negativni aspekt slobode udruživanja, slobodu ne biti članom sindikata ili nekog konkretnog sindikata, a da za radnika to nema negativnu posljedicu, da ne bude ni na koji način u lošijoj pravnoj poziciji niti da mu se nude neki probici učlanjenjem u sindikat. Uz to, naš Ustav otvorenom klauzulom „drugih osobina” i članstvo odnosno nečlanstvo u sindikatu ili nekome konkretnom sindikatu percipira kao temelj diskriminacije... Ima i dalje, još formalnih razloga za neustavnost, ne već je i ovo i previše da bilo kakvo buduće postupanje koje bi ponovno pokušalo ono što se pokušalo 2003. ili 2023. prođe. I da bude neustavno.

Nažalost, ili nasreću, nekim je sindikalnim čelnicima jednostavnije u odluci Ustavnog suda vidjeti zavjeru katedri za radno i socijalno pravo, ponajprije Pravnog fakulteta u Zagrebu, koje – najlakše je stvar tako racionalizirati – imaju, valjda, dijabolični antisindikalni sentiment. A silno su utjecajni. Čak su zaključili da su, Potočnjak ili Gotovac, valjda i pisali odluku Ustavnog suda, što se vidi iz toga što je odluka „konfuzna i nekompetentno pisana”. Nekima se učinilo primjereno napasti Ustavni sud, govoriti da je odluka skandalozna, da gazi „istinske, demokratske vrijednosti”, da je Ustavni sud „pogazio sindikalizam”. Neki su predložili da se Ustavni sud – ukine. Krivi su nastavnici radnog i socijalnog prava i Ustavni sud. A nisu. Jer, stvar je u tome da je Ustavni sud mogao zaključiti samo na jedan način - kako je i odlučio. Upravo zbog negativne slobode udruživanja i zabranjene diskriminacije.

Stvar je jednostavna. Sindikati trebaju odrediti svoje prioritete i onda se za njih izboriti na odgovarajući način. Ako je pitanje statusa člana i nečlana sindikata krucijalno, jedino mjesto da se ono riješi jest Ustav. Stručno i znalački precizno. Sve drugo je stvar nestruke i demagogije. I neće proći. A s rješenjima kojih se domisle neki sindikalisti u dogovoru s nekim političarima, nažalost, sindikati će se samo kompromitirati oko onog što bi im trebalo biti ključno – solidarnosti!

Piše Ivan Plantić

Štihača

Ljudi koji kreiraju obrazovnu politiku ove zemlje, odavna su prešli svaku mjeru, srama nemaju; sve ono što čovjeka čini čovjekom njima je nepoznato. Upravo zbog toga lipanj ljeta Gospodnjeg 2023. bio je prilika za štrajk, prosvjed, skup, čekanje tramvaja, kako vam drago

Nastavna godina, dragi moji, to vam je kao seks – velike najave i očekivanja na početku, traje prekratko da napravite sve što ste planirali, pri kraju svi vinovnici jedva čekaju svršetak, a kad se napokon svrši, u pravilu ostaje osjećaj razočaranosti jer vas oni „gore”, na Sveticama, utaman tuku u mozak; za razliku od klasičnog odnosa, u školstvu je, naime, jako važno tko je gore, a tko je dolje.

Primjerice, svaka reforma školstva - velika očekivanja, iako sve svrši prije nego je i počelo. U nastavnoj godini na izmaku uvedena je, u eksperimentalnoj fazi, majka svih dosadašnjih reformi, cjelodnevna nastava. Instrumentarij kojim se Ministarstvo znanosti i obrazovanja poslužilo, način na koji je reforma oktroirana, posljednične reakcije roditelja i učitelja ne ostavljaju ni najmanje prostora nadi da stvar može svršiti ikako doli totalnim fijaskom. Silovanje procedure izaziva, dakako, otpor; zakon akcije i reakcije, star koliko i svemir, ali

zakoni u Hrvatskoj ionako služe da bi ih se pridržavali slabiji.

U svakim pregovorima socijalnih partnera - sindikata i Vlade – Vlada obećava da će nas zadovoljiti, a na kraju, u novčanicima, mi ne osjetimo ništa. I ove nastavne godine pregovaralo se o materijalnim pravima zaposlenih u školstvu, ali *déjà vu* efekt jedina je konstanta pregovora; učitelji i nastavnici, kao sluga Jernej, od svojih su prava udaljeni, otprilike, koliko i Hrvatska od pravne države, dakle, prilično. Očekuje nas superizborna godina, Banski dvori djeluju prije kao radodajka u sitne sate nego kao izvršna vlast, dijeli se svima, od liječnika do sudaca, ali za prosvjetare nema. Mecena s lornjonom koji vodi Vladu, sa svog stola dobacit će vam 300 eura za regres i 80-ak eura povišice u vrijeme dok je inflacija višestruko veća, očekujući zauzvrat vašu kastorsku zahvalnost; što je još gore, i dobit će je, umjesto da dobije štrajk u lipnju za kraj nastavne godine.

U ovom moru gluposti koje napa ovu suznu dolinu čovjek svako malo, naročito krajem nastavne godine, naleti na neku utješnu i okrepljujuću vijest. Dogodilo se i meni; neki dan sam na Telegramu naletio na objavu kako ministarstvo obrazovanja daje 200 tisuća eura za stipendije studentima kršćanima na Bliskom istoku?! Uz tekst, slika još jednog mecene, našeg Radovana; nisi siguran je li slika za osobnu ili za spomenik. Daleko bilo od mene da u pitanje dovedim filantropske sklonosti resornog nam ministarstva i ovu najfriškiju akviziciju, ali razabrao sam kako je u njihovom odnosu prema učiteljima i nastavnicima jedino kršćansko ono Kristovo „Besplatno ste primili, besplatno i dijelite”.

U lipnju se spominjemo i jedne od važnijih obljetnica hrvatskog školstva, jedne od onih koje su obećavale - 1. lipnja 2016. održan je prosvjed „Hrvatska može bolje”. Sedam godina kasnije, lipanj 2023. pamti pojave kakve ne

pamte kronike od *Ljetopisa popa Dukljanina* naovamo. Slučaj kolegice Mapilele, koja je odustala od prosvjete radije nego da odustane od sebe same, slučaj kolegice iz Strožanca, slučaj Ivice Kere koji je, i nakon svega, jedini kandidat za ravnatelja škole u Biogradu, slučaj Ustavni sud, koji je fascinantnom brzinom srušio diskriminatorne zakonske odredbe o različitim materijalnim pravima članova i nečlanova sindikata... slučaj do slučaja, hrvatsko školstvo.

Ljudi koji kreiraju obrazovnu politiku ove zemlje, odavna su prešli svaku mjeru, srama nemaju; sve ono što čovjeka čini čovjekom njima je nepoznato. Upravo zbog toga lipanj je bio prilika za štrajk, prosvjed, skup, čekanje tramvaja... Bez potpune paralize sustava nastavit će se slobodni pad prosvjete, egzodus svega što vrijedi i totalna dominacija mediokriteta. To bi značilo poruku MZO-u, medijsku prisutnost, to bi značilo otvaranje problema

i ultimativno inzistiranje na njihovom rješavanju; nitko me ne može uvjeriti kako nekoliko desetaka tisuća visokoobrazovanih ljudi ne može početi isušivati ovu kloaku, kako ne može ništa.

Ili zaista ne može? Govori li ova gromoglasna tišina kako sam ja ipak u krivu? Kako previše očekujem od ljudi? Možda je to znak da se, namjesto knjige, primimo štihače? Uostalom, od knjige se u Hrvatskoj nećete kruha najesti; štihača puno bolje simbolizira kolektivnu radnu terapiju koja hrvatskom obrazovnom sustavu i društvu u cjelini očito nasušno treba. Možda bismo se trebali vratiti Voltaireu i njegovom *Candideu*, obrađivati vlastiti vrt, jer možda štihača ipak vrijedi više nego knjiga, barem u Hrvatskoj? Uostalom, nije li u Voltaireovoj verziji učitelj Pangloss postao prosjak? Na najboljem smo putu da vlastitim primjerom pokažemo koliko je Voltaire bio u pravu; blago siromašnima sramom, njihovo je ministarstvo obrazovanja.

22. svibnja U Karlovcu održano Županijsko vijeće Karlovačke županije, 23. svibnja u Oroslavju održano ŽV Krapinsko-zagorske županije, 24. svibnja u Petrijancu održano ŽV Varaždinske županije, 25. svibnja u Križevcima održano ŽV Koprivničko-križevačke županije, 31. svibnja u Otočcu održano ŽV Ličko-senjske županije, 2. lipnja u Splitu održano ŽV Splitsko-dalmatinske županije, 3. lipnja u Putnikovićima održano ŽV Dubrovačko-neretvanske županije, 5. lipnja u Roču održano ŽV Istarske županije i ŽV OŠ Zagreba, 6. lipnja u Donjim Andrijevcima održano ŽV Brodsko-posavske županije, ŽV SŠ Zagreba i ŽV Zagrebačke županije, 7. lipnja u Rijeci održano ŽV Primorsko-goranske županije. Na svim se sastancima županijskih vijeća govorilo o pregovaračkim aktivnostima (Dodatak II. TKU-u i pregovori o granskim kolektivnim ugovorima), skupštinskim aktivnostima u podružnicama i ostalim sindikalnim aktualnostima.

22. svibnja U Osnovnoj školi Žrnovnica osnovana podružnica Preporoda. Za sindikalnog povjerenika izabran Duško Marušić, a Martina Lovrić za zamjenicu povjerenika. U Splitsko-dalmatinskoj županiji Preporod djeluje u 64 osnovnoškolske i srednjoškolske ustanove. **ČESTITAMO!**

23. svibnja U Ministarstvu rada i mirovinskog sustava održan sastanak s reprezentativnim sindikatima u javnim službama. Povod sastanku bio je zahtjev Sindikata Zajedno za utvrđivanjem reprezentativnosti u javnim službama. Zahtjev je stigao 8. svibnja, a utvrđivanje broja članova bi se trebalo provesti do rujna. Sastanak su vodile Anita Zirdum i Irena Cvitanović.

* Ustavni sud je donio odluku u četiri predmeta kojima je zatražena ocjena ustavnosti stavaka 4., 5. i 6. 192. članka Zakona o radu. Ustavni sud je odlučio da se ukidaju sporni stavci 192. članka Zakona o radu. Na poništenim odredbama temeljila se uspostava razlike u visini regresa članovima sindikata koji su pregovarali o kolektivnom ugovoru i nečlanova, odnosno članova sindikata koji nisu pregovarali o kolektivnom ugovoru (Dodatak II. TKU-u).

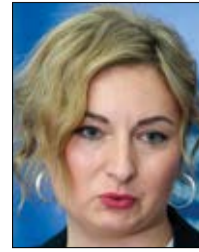

26. svibnja predsjednik Sindikata sudjelovao na obilježavanju 200-godišnjice rođenja učitelja i književnika Ivana Filipovića. Svečanost je upriličena u Osnovnoj školi Ivan Filipović u Velikoj Kopanici.

5. lipnja Održan „konzultativni“ sastanak predsjednika Vlade Andreja Plenkovića s predstavnicima reprezentativnih sindikata u javnim i državnim službama. Na sastanku je Plenković najavio donošenje Odluke prema kojoj bi se selektivno, ovisno o visini koeficijenta, isplatio dodatak u iznosu, od 100, 80 i 60 eura. Dodatak ne bi bio pravno obvezujući i isplaćivao bi se do stupanja na snagu novog Zakona o plaćama. Na sastanku je najavljena i isplata ovogodišnjeg regresa. Svim će se radnicima regres isplatiti u iznosu od 300 eura.

6. lipnja U Savezu samostalnih sindikata održan sastanak Koordinacije za kolektivno pregovaranje. Na sastanku je analiziran sadržaj odluke Ustavnog suda o neustavnosti dijelova 192. članka Zakona o radu. Razgovaralo se i o budućim aktivnostima koje će sindikalna središnjica poduzeti kako bi se riješilo pitanje odnosa članova i nečlanova.

7. lipnja Preporod uputio podršku Sindikatu državnih i lokalnih službenika i namještenika koji je 5. lipnja započeo štrajk sudskih službenika. Štrajk smo podržali radi opravdanog razloga za povećanjem cijene rada, radi uspostave nove prakse o sudjelovanju u štrajku nereprezentativnog sindikata i najave o prekidu štrajka nakon osobnog izjašnjanja članstva.

12. lipnja U 432 podružnice započelo izjašnjanje članstva o potpisivanju Memoranduma o razumijevanju koje je sindikatima ponudila Vlada prije donošenja Odluke o isplati privremenog dodatka.

14. lipnja Objavljeni rezultati izjašnjanja koje je provedeno u 384 od 432 podružnice. Za potpisivanje Memoranduma izjasnilo se 3454 ili 52,37 posto onih koji su pristupili izjašnjanju. 3123 ili 47,35 posto članica i članova se izjasnilo protiv potpisivanja. Nevažjećih listića bilo je 18 ili 0,27 posto.

15. lipnja U Vladi upriličeno potpisivanje Memoranduma o razumijevanju. Uz premijera Plenkovića na potpisivanju su sudjelovali ministri Malenica i Beroš te ministrica Obuljen Koržinek. Memorandum su potpisali predstavnici svih reprezentativnih sindikata u javnim i državnim službama.

prenosimo iz tiska

MEMORANDUM O RASTU PLAĆA ZA VEĆE PLAĆE 433 MILIJUNA EURA...

Za 219.000 službenika za lipanj stižu od 60 do 100 eura veće plaće

Piše: **SNEŽANA KENETIĆ**

Deset dana nakon dogovora Vlada i sindikati javnih i državnih službi potpisali su memorandum kojim za 219.000 javnih i državnih službi raste plaće od 60 do 100 eura, a stiže i regres od 300 eura. Povećanje plaće vrijedi za lipanj, odnosno veće plaće javnim i državnim službenicima na račune će biti isplaćene u srpnju. Godišnje će za veće plaće trebati izdvojiti oko 433 milijuna eura. Memorandum je privremeno rješenje, dok na snagu ne stupi novi Zakon o plaćama u javnoj i državnoj službi.

- Ovo je trajni privremeni dodatak. To je najveće povećanje plaće, a obuhvatili smo velik broj ljudi, najviše one koji su imali najmanje plaće. Gotovo smo obuhvatili sve osim one s najvećim plaćama i najvišim koeficijentima - rekao je premijer, koji je surfao po mobitelu dok su predstavnici sindikata stajali svoj paraf na ugovor. Kad se ovome pridodaju efekti poreznih izmjena, onda ćemo dobiti širu sliku ukupnih potencijalnih povećanja na plaću, ističe premijer.

- Cilj je ljudima omogućiti veću neto plaću. To je cijeli smisao onoga što radimo i da smo dobro procijenili fiskalnu održivost troškova cijele ove operacije - kazao je. Plenković je najavio da se u rujnu nastavljaju pregovori o osnovici plaće.

- Bitno je da u idućih pola godine nastavimo razgovore o sadržaju uredbi kako bi se nakon stupanja Zakona o plaćama u državnim i javnim službama što prije donijele uredbi i nakon toga što prije rješenja na temelju novih koeficijenata, čime bi se život onih koji rade za državne i javne službe učinio dostojanstvenim - zaključio je.

Ministar uprave i pravosuđa Ivan Malenica ističe da se uz novi sustav plaća uvodi novi sustav odgovornosti i upravljanja jer su svjesni važnosti kvalitetne i učinkovite javne uprave za društvo i gospodarstvo. Napomenuo je kako se ovim rješenjem nijedna služba ne ostavlja po strani. Sindikati državnih i javnih službi zadovoljni su i potpisano smatraju pravim temeljem za sustavno rješavanje plaća.

- Liječnici ne mogu biti zadovoljni odlukom jer nisu dobili apsolutno ništa. Odrekli smo se nečega na što mislimo da imamo pravo u korist onih koji imaju najniža primanja i za koje mislimo da im treba puno više nego nama - rekla je Renata Čulinović-Čaić, šefica Hrvatskog liječničkog sindikata, napominjući kako su činom potpisivanja pokazali što je sindikalna solidarnost.

školske novine

Glas Slavonije

Radnički PORTAL

NOVI LIST

Glas Koncila

Večernji list

Jutarnji LIST

SLOBODNA DALMACIJA

24 SATI

GLAS SLAVONIJE 20. i 21. svibnja 2023.

Stipić: Slab odaziv učitelja

Sindikat zaposlenika u hrvatskom školstvu "Preporod" ocijenio je u petak kako je interes učitelja za projekt cjelodnevnih nastave u školama slab, a da projekt do sada nije ispunio nijedan od postavljenih kriterija iz natječaja. Predsjednik Sindikata Željko Stipić rekao je na konferenciji za novinare kako je uzorak od 68 prijavljenih škola premalen, a da o slabom interesu učitelja govori i podatak da se do toga broja došlo nakon produženja roka za prijavu na projekt cjelodnevnih nastave. Stipić smatra kako nema mogućnosti znanstvene i stručne provjere u tom eksperimentu. H